Doelenboom

Perspectief voor het landelijk gebied

Aan deze doelenboom verbinden wij de algemene voorwaarde dat het realiseren van doelen haalbaar en betaalbaar moet zijn; wijzigingen zijn aan de orde als beleid van een nieuwe regering hiertoe aanleiding geeft.

De doelenboom

Gedurende deze collegeperiode is het onze inzet om (meetbare) maatschappelijke impact te realiseren. In alle acht de beleidskaders is gekozen om door middel van een doelenboom de essentie van de provinciale inspanningen in beeld te brengen. We hebben gekozen om dit in kaart te brengen via een uniforme opzet langs vier niveaus. De gewenste ‘maatschappelijke opgave’ is het vertrekpunt. Deze is richtinggevend voor onze provinciale bijdrage.
De doelenbomen geven dus een antwoord op de vragen “wat willen we bereiken?” en “wat gaan we hiervoor doen?”. We zijn ons ervan bewust dat niet alles binnen de directe of indirecte provinciale invloedssfeer ligt en we vaak samen met andere partners een bijdrage kunnen leveren aan het hoogst gestelde doel.

Monitoring

De doelenboom vormt de basis voor het monitoren van de voortgang door Provinciale Staten en hiermee voor het beantwoorden van de vragen “hoe staat het met de maatschappelijke opgaven in Limburg” en “heeft de provincie haar beoogde resultaten behaald om hier positief aan bij te dragen?”. GS zal allereerst de eigen activiteiten en behaalde resultaten monitoren en hierover rapporteren. Daarnaast worden aan de doelstellingen en maatschappelijke opgaven indicatoren gekoppeld, welke (trendmatige) ontwikkelingen inzichtelijk maken. Voor een aantal kaders zal er de komende collegeperiode ook gewerkt worden aan het ontwikkelen van nieuwe indicatoren omdat de huidige beschikbare indicatoren ontoereikend zijn. In de Voorjaarsnota 2024 komen we met een concreet voorstel voor de indicatoren en de verwerking hiervan in de P&C-cyclus.

Maatschappelijke opgave

Het lange-termijn vraagstuk. Een trendmatige ontwikkeling die niet direct beïnvloedbaar is door provinciaal beleid.

Thema:

Een vitaal landelijk gebied waarin de mens met een goed toekomstperspectief kan leven en werken en de natuur, de bodem en het water in goede staat zijn.

Subthema's:

- Samenhang aanpakken
- Landschap en leefbaarheid
- Landbouw
- Bodem
- Stikstof en broeikasgassen

Doelstelling

De doelstellingen waar we ons de komende periode op richten. Dit zijn doelen waar meerdere partners aan bijdragen.

Een vitaal landelijk gebied waarin de mens met een goed toekomstperspectief kan leven en werken en de natuur, de bodem en het water in goede staat zijn.

Subthema's:

- Water
- Natuur
- Uitvoering van Programma’s

Resultaat

Resultaten die de Provincie (zelf of samen met anderen) de komende periode oplevert.

Activiteiten

Provinciale acties en interventies die verricht zijn om bij te dragen aan de gestelde resultaten.

Maatsch. opgave

Een vitaal landelijk gebied waarin de mens met een goed toekomstperspectief kan leven en werken en de natuur, de bodem en het water in goede staat zijn.

Doelstelling

In het coalitieakkoord 2023-2027 ‘Elke Limburger telt’ hebben we ons als doel gesteld:

- We hebben de kwaliteit van het Limburgse landschap versterkt, en daarmee ook de leefbaarheid van het landelijk gebied zowel voor de mens als voor de natuur.
- Wij hebben ondernemers helderheid geboden voor de lange termijn over de (on)mogelijkheden op een bepaalde plek en bieden ruimte voor bijbehorende verdienmodellen,
- In 2027 is er een duurzamer, robuuster en ecologisch gezonder watersysteem dat beter kan omgaan met wateroverlast en droogte en dat voorziet in voldoende water van verbeterde kwaliteit,
- In 2027 is de Limburgse bodem verbeterd,
- In 2027 is de bescherming van en de staat van instandhouding ten gunste van biotopen en leefgebieden van dieren en planten verbeterd,
- In 2027 is uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw in Limburg verminderd.

Resultaat

Samenhang aanpakken

- In 2027 hebben we groene opgaven, lokale stikstofmaatregelen en lokale hydrologische maatregelen zoveel mogelijk gestapeld laten landen in bestaande zones van de POVI waaronder vooral de groenblauwe mantel. Hierdoor is het ruimtebeslag beperkt.
- Maatregelen zijn integraal afgestemd met de waterveiligheidsopgave uit het WRL.
- De zonering is zoveel mogelijk via de gebiedsprocessen nader uitgewerkt in het LPLG en definitief verankerd in een herziening van de POVI en de omgevingsverordening.

Landschap en leefbaarheid

- Mits hiertoe voldoende middelen door het rijk beschikbaar zijn gesteld, hebben we in 2027 met initiatieven van onderop een betekenisvolle bijdrage geleverd aan de toename van de groenblauwe dooradering in het landelijk gebied.
- In 2027 is het Steunpunt Landschap doorontwikkeld tot een centrale speler in de ondersteuning van vrijwillige landschapsinitiatieven.
- Het aantal inwoners (vrijwilligers, agrariërs, etc.) dat betrokken is bij beheer, onderhoud en kennisdeling over het landschap is substantieel vergroot.
- Door de uitvoering van onder meer LPLG, WRL en het Hoogwaterveiligheidsprogramma Maasvallei is de kwaliteit van het landschap verbeterd.
- De nationale Parken en (grens)parken in Limburg hebben in verbinding met hun omgeving een aantoonbare substantiele bijdrage geleverd aan de bescherming, ontwikkeling en beleving van Limburgse natuur en landschap.

Landbouw, drager van de transitie

- Het traject Blijversperspectief heeft bijgedragen aan het bieden van duidelijkheid aan agrarische ondernemers over hun toekomstmogelijkheden in relatie tot de omgeving; extra aandacht is gegeven aan jonge boeren. Bedrijfsontwikkelplannen zijn in uitvoering.
- In 2027 heeft tenminste 55% van de grondgebonden bedrijven structurele maatregelen genomen voor toename van de biodiversiteit in de bedrijfsvoering (overeenkomstig niveau 2 of hoger van het Actieplan Natuurinclusieve Landbouw Limburg 2022).
- De agrarische kennisinstellingen in Limburg (met name onder meer in relatie tot de campus in Venlo) hebben actief aantoonbaar bijgedragen aan de transitie van de landbouw.

Bodem

- In 2027 hebben we een beter inzicht in de kwaliteit van de Limburgse bodem en hebben de eerste pilotprojecten voor verhoging van het organisch stofgehalte gezorgd en kennis over te nemen maatregelen vergroot.

Stikstof en broeikasgassen

- De emissiereductie van 3 Kton NH3/jr en 0,3 Mton CO2eq/jr in 2030 zijn in 2027 voor een deel gerealiseerd met name door generiek rijksbeleid en de piekbelastersaanpak. De aanvullende aanpak door de provincie heeft geleid tot vermindering van lokale deposities op N-2000 gebieden en tot daling van de emissie van broeikasgassen.

Activiteiten

- We ondersteunen initiatieven voor de groenblauwe dooradering van het landschap.
- We versterken het landschap en de ruimtelijke kwaliteit via de grote programma’s.
- We ondersteunen het Steunpunt Landschapsbeheer en benutten vrijwilligers en burgerinitiatieven.
- We ondersteunen Nationale parken en Grensparken.

- We zetten een traject Blijversperspectief op als een gestructureerde aanpak in de begeleiding van agrarische ondernemers
- Uitvoering transitie naar meer natuur-inclusieve landbouw, inclusief uitvoering GLB/NSP

We voeren het Masterplan Bodem uit:

- Verbeteren van het inzicht in de staat van de Limburgse bodem
- Bodemkwaliteit verbeteren in concrete, praktische pilot-projecten
- Vergroten, verankeren en verspreiden van het lerend vermogen

- We nemen lokaal stikstofmaatregelen in aanvulling op generiek rijksbeleid en benutten daarbij landelijke regelingen maximaal,
- We actualiseren het vergunningenbeleid in afstemming op landelijke trajecten
- We ondersteunen het rijk kansgericht bij de buitenlandaanpak en de aanpak van NOx van bedrijven.

Maatsch. opgave

Een vitaal landelijk gebied waarin de mens met een goed toekomstperspectief kan leven en werken en de natuur, de bodem en het water in goede staat zijn.

Doelstelling

In het coalitieakkoord 2023-2027 ‘Elke Limburger telt’ hebben we ons als doel gesteld:

- We hebben de kwaliteit van het Limburgse landschap versterkt, en daarmee ook de leefbaarheid van het landelijk gebied zowel voor de mens als voor de natuur.
- Wij hebben ondernemers helderheid geboden voor de lange termijn over de (on)mogelijkheden op een bepaalde plek en bieden ruimte voor bijbehorende verdienmodellen.
- In 2027 is er een duurzamer, robuuster en ecologisch gezonder watersysteem dat beter kan omgaan met wateroverlast en droogte en dat voorziet in voldoende water van verbeterde kwaliteit.
- In 2027 is de Limburgse bodem verbeterd.
- In 2027 is de bescherming van en de staat van instandhouding ten gunste van biotopen en leefgebieden van dieren en planten verbeterd.
- In 2027 is uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw in Limburg verminderd.

Resultaat

Water

Waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water)

- Aanvalsplan waterkwaliteit:
  - in 2027 is met ondersteuning van de provincie het aantal gemeentelijke riool-overstorten afgenomen;
  - in 2027 is met ondersteuning van waar-denetwerken door de provincie het goede landbouwkundig gebruik verbeterd (aanvullend op de inzet van het rijk) waar-door emissies van nutriënten en gewas-beschermingsmiddelen zijn verminderd;
- Waterprogramma 2022-2027:
  - door het waterschap is in 2027 de restant-opgave beekherstel (72 km) afgerond;
  - door het waterschap is in 2027 de belasting van het oppervlaktewater met nutriënten uit een zestal rioolwaterzuiveringsinstallaties verminderd;
  - door het waterschap zijn in 2027 24 vismigratieknelpunten opgelost

Waterkwantiteit

- In 2027 zijn afspraken gemaakt met partijen in binnen- en buitenland over het gebruik van de grondwatervoorraad in de diepe Roerdalslenk, tevens rekening houdend met de afbouw van de bruinkoolwinning in Nordrhein-Westfalen. Afspraken zijn in uitvoering (KRW en aanvalsplan waterkwaliteit).
- In 2027 hebben wij in samenspraak met betrokken overheden in binnen- en buitenland de normen voor wateroverlast in het regionale watersysteem geactualiseerd.
- In 2027 zijn urgente waterveiligheidsmaatregelen mits ‘no-regret’ uitgevoerd. De stroomgebiedsplannen voor de Geul, de Geleenbeek en de Roer zijn in uitvoering.
- In 2027 zijn hydrologische maatregelen (kwantitatief en kwalitatief) genomen om de 17 grondwaterafhankelijke Natura2000 gebieden in goede hydrologische toestand te brengen.
- In 2027 zijn maatregelen uit het convenant Waterbeschik-baarheid van 2025 in uitvoering.

Natuur

- In 2027 is ter completering van het Natuurnetwerk Limburg NNL (Natuurpact 2013) 1.270 ha. natuur ingericht - waarvoor op 990 ha. nog functieverandering nodig is.
- Mits hiertoe voldoende middelen door het rijk beschikbaar zijn gesteld, hebben we in 2027 met initiatieven van onder-op een betekenisvolle bijdrage geleverd aan de groene opgaven 30%-VHR en vergroting areaal en revitalisering bossen.
- Het beheer van Limburgse natuurgebieden is kwalitatief en kwantitatief (in meer gebieden) versterkt.
- Limburg heeft met 24 Natura 2000-gebieden een bo-vengemiddeld grote opgave; de noodzakelijke Natura 2000-maatregelen zijn uitgevoerd.
- Kansen zijn benut om natuurdoelen (natuurinclusief) te realiseren in verbinding met opgaven in andere sectoren, waaronder de natuurinclusieve isolatie van gebouwen met het oog op vleermuizen en vogels.
- Het goed samenleven van mens en natuur is verbeterd door versterking van het faunabeheer.
- We verbeteren het inzicht in de staat van instandhouding van de natuur zodat middelen effectief kunnen worden ingezet.

Uitvoering van Programma’s

WRL

- We hebben stroomgebiedplannen voor de Geul, de Geleenbeek en de Roer vastgesteld waarin de hoofddoelen robuust watersysteem, preventie en zelfredzaamheid per stroomgebied zijn uitgewerkt.
- We voeren urgente korte termijn urgente maatregelen uit mits ‘no-regret’ die de waterveiligheid verhogen.

LPLG

- We stellen in 2024/ 2025 het LPLG vast mits het rijk hiervoor de juiste kaders schept.
- We voeren regie op de gebiedsgerichte aanpak voor de 10 NPLG-doelen en de 4 toegevoegde provinciale doelen.
- We zorgen ervoor dat de beschikbare (rijks)middelen worden verworven en uitgevoerd in concrete projecten.

Activiteiten

- We voeren het Provinciaal Waterprogramma en als extra impuls het Aanvalsplan Water-kwaliteit uit. (Versterkte) inzet op het bereiken van KRW doelen
- We stellen in 2025 met betrokken partijen een Convenant Waterbeschikbaarheid vast met maatregelen tegen verdroging en voor betere waterbeschikbaarheid.
- Verbetering van de bescherming tegen wateroverlast en overstroming
- Een betere bescherming van ons grond- en drinkwater
- Het stimuleren van maatwerk en innovatie-ve oplossingen en participatie in gebieds-ontwikkelingen rond de Maas.
- Participatie in het programma integraal riviermanagement (IRM)

- We verlenen subsidie en verwerven gronden t.b.v. de ontwikkelopgave Natuurnetwerk Limburg (NNL)
- We werken de Natuurdoelanalyses verder uit naar concrete maatregelen.
- We concretiseren de VHR-doelen buiten N-2000 gebieden,
- We inventariseren ecologische verbindingszones,
- We ondersteunen initiatieven die bijdragen aan de Limburgse Aanpak bossen en aan 30%-VHR.
- We beschermen bedreigde soorten actief en passief en stellen de grenzen scherp van wat aan regionale inspanning daarbij verwacht kan worden
- We ondersteunen gemeenten bij het opstellen van pré-soortenmanagementplannen
- We faciliteren en verbeteren het natuurbeheer
- We volgen een kansenagenda natuurinclusief Limburg
- We voeren faunabeheer adequaat uit (incl. aanpak exoten, versterken schadepreventie)
- We komen tegemoet in faunaschade
- We verbeteren de natuurmonitoring

Inzet generieke Instrumenten

Ruimtelijk instrumentarium en verordening

- Ambities voor de fysieke leefomgeving en ruimtelijk keuzes zijn/worden vastgelegd in Provinciale Omgevingsvisie, sectorale programma’s en omgevings-verordening. Ontwerpende onderzoeken en Ruimtelijk voorstel vormen (mede) opmaat naar actualisatie POVI en Omgevingsverordening, te starten in 2024.
- Tussentijdse aanpassingsvoorstellen voor de Omgevingsverordening.
- Het ruimtelijk instrumentarium wordt wanneer nodig ingezet.

Vergunningverlening, handhaving en toezicht (VTH)

- Uitvoeren van het VTH beleid, op grond van een jaarlijks uitvoeringsprogramma VTH.
- Legalisatie PAS-melders
- Doorontwikkelen VTH beleidsagenda